

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä heinäkuuta 2011

874/2011

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentti sekä 3 momentin johdantokappale ja 4 ja 9 kohta, 3 §:n 1 momentti ja 3 momentin johdantokappale, 4 §:n 2 momentin johdantokappale, 6 §:n 3 momentti, 10 §:n 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 2 momentin 5 kohta, 14 §:n 4 kohta, 15 §:n 2 momentti, 17 §:n 1 ja 3 momentti, 19 §:n 1 momentin 3 ja 10 kohta sekä 3 momentti, 22 §:n 1 momentin 4 kohta ja 7 kohdan b alakohta sekä 2 momentti, 26 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 37 §:n 1 momentti, 43 §, 46 §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 47 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 2 momentin 5 kohta laissa 523/2004, 14 §:n 4 kohta laissa 256/2006, 15 §:n 2 momentti laissa 1424/2009 sekä 19 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 594/2005 ja 3 momentti laissa 457/2009, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan poliisilain (872/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisten henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn ja muuhun henkilötietojen käsittelyyn silloin, kun henkilötiedot muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa henkilörekisteri tai sen osa. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakia (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) siltä osin kuin tässä laissa tai muussa laissa ei toisin säädetä.

2 §

Poliisiasiain tietojärjestelmä

Poliisiasiain tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä

automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Poliisiasiain tietojärjestelmä voi sisältää henkilöistä tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

4) vapaudenmenetysaikojen seuraamiseksi ja valvomiseksi sekä säilytysturvallisuuden varmistamiseksi esitutkintalain (805/2011), pakkokeinolain (806/2011), poliisilain taikka muun säädöksen perusteella kiinniotetuista, pidätetyistä tai vangituista henkilöistä pidättämistä koskevat tiedot, rikosilmoituksiin ja kiinniottoon liittyvät tiedot sekä yksittäistapauksissa vapautensa menettäneen säilytysturvallisuuteen vaikuttavat tiedot (*pidätettyjen tiedot*);

9) rikoksesta epäiltyjen henkilöiden tunnistamiseksi, rikoksen selvittämiseksi ja rikosentekijöiden rekisteröimiseksi rikoksesta epäillyistä tai tuomituista henkilöistä pakkokeinolain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa säädettyt henkilötuntemerkit ja mainitun luvun 4 §:ssä säädetty DNA-tunnisteet, henkilön videokuvat ja jalkineenjäljet, epäilyn kohteena olevaan rikokseen liittyviä tietoja sekä rekisteröintiä ja henkilön luokitusta koskevia tietoja (*tuntemerkkitiedot*);

3 §

Hallintoasiain tietojärjestelmä

Hallintoasiain tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Hallintoasiain tietojärjestelmä voi sisältää henkilöistä tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Tietojärjestelmään saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

4 §

Epäiltyjen tietojärjestelmä

Epäiltyjen tietojärjestelmä voi sisältää poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja henkilöistä, joiden on syytä epäillä:

6 §

Poliisin muut henkilörekisterit

Poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustettuihin poliisin henkilörekistereihin saa kerätä ja tallettaa vain kyseisten tehtävien suo-

rittamiseksi tarpeellisia tietoja. Poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustettuihin poliisin henkilörekistereihin saa tallettaa vain kyseisten tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja.

10 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

DNA-tunnisteen tallettamista koskevista rajoituksista säädetään pakkokeinolain 9 luvun 4 §:ssä.

12 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kerätä ja tallettaa vain tämän lain 4, 5, 30 ja 31 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin kyseisissä pykälissä säädettyissä talletustarkoituksissa.

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

Poliisilla on salassapitosäynnösten estämättä oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa:

5) teleyritykseltä pakkokeinolain 10 luvun 6—8 §:ssä, poliisilain 5 luvun 8 ja 9 §:ssä sekä sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 35 ja 36 §:ssä säädettyjä tietoja;

14 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suoraikäyttöisesti tallettamalla tai konekielisessä muodossa tallettamista varten

Poliisin henkilökäsitereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suoraikäyttöisesti tallettamalla tai konekielisessä muodossa tallettamista varten luovuttaa:

4) rajavartiolaitos 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoksissa (578/2005) tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä tämän lain 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoksissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle;

15 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisilla on oikeus käyttää poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun henkilökäsiterein tietoja, jos tiedot ovat tarpeen kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilla on oikeus käyttää poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun henkilökäsiterein tietoja, jos tiedot ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

17 §

Tietojen luovuttaminen toiselle poliisiyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisin valtakunnallista käyttöä suppe-

ampaan käyttöön perustetun henkilökäsiterein tietoja, jos ne ovat tarpeen kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Poliisiyksikkö saa luovuttaa toiselle poliisiyksikölle poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilökäsiterein tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja tallettu.

19 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Poliisi saa luovuttaa muista poliisin henkilökäsitereistä kuin 30 §:ssä tarkoitettu Europol-tietojärjestelmästä ja 31 §:ssä tarkoitettu kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai konekielisessä muodossa tietoja, jotka ovat tarpeen:

3) rajavartiolaitokselle 2 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoksissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, ja tämän lain 3 §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sellaisten tehtävien suorittamiseksi, jotka rajavartiolaitoksissa tai muualla laissa säädetään rajavartiolaitokselle, sekä tietoja, jotka ovat tarpeen rajavalvontaa, rajatarkastuksien toteuttamista sekä henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten;

10) virkamiehelle, jolla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetty erityiset poliisivaltuudet, poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi; tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä tämän lain 17 §:n 1—3 momentissa ja 18 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään;

Rekisterinpitäjä voi erityisestä syystä antaa salassapitosäännösten estämättä 4 §:ssä tar-

koitettuun epäiltyjen tietojärjestelmään ja 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin teknisen käyttöyhteyden puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen ja tullilaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille sekä Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrätyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetyt erityiset poliisivaltuudet.

22 §

Tietojen poistaminen poliisiasiaain tietojärjestelmästä

Poliisiasiaain tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti:

4) pidätettyjen tiedot kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä; poliisilain 2 luvun 2 §:n nojalla kiinniotetun tiedot kuitenkin viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä;

7) tekotapatiedot ja tuntomerkkitiedot yhden vuoden kuluttua;

b) esitutkintaviranomaisen tai syyttäjän esitutkintalain 3 luvun 9 tai 10 §:n nojalla tekemästä päätöksestä;

Pakkokeinolain 9 luvun 4 §:n nojalla poliisin henkilörekisteriin talletettu DNA-tunniste poistetaan rekisteristä yhden vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta, taikka siitä, että rekisteröityä vastaan nostettu syyte on lainvoimaisella tuomiolla hylätty tai rangaistus poistettu. Jollei tunnistetta ole aikaisemmin poistettu, se poistetaan viimeistään 10 vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta. Säilytetyt näytteet tuhoetaan samalla, kun niitä vastaavat DNA-tunnisteet poistetaan.

26 §

Tietojen poistaminen muista henkilörekistereistä

Poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetuista tämän lain 6 §:ssä tarkoitetuista henkilörekistereistä tiedot poistetaan seuraavasti:

Poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetuista tämän lain 6 §:ssä tarkoitetuista henkilörekistereistä tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

37 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle ja Euroopan talousalueelle

Poliisi saa luovuttaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi. Poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun poliisin henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

43 §

Informointi tietojen käsittelystä

Poliisin on kerätessään henkilötietoja poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi huolehdittava

henkilötietolain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettusta tiedonantovelvollisuudesta. Tätä velvollisuutta poliisilla ei ole kerätessään, tallettaessaan ja luovuttaessaan poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia henkilötietoja.

46 §

Tarkastusoikeuden toteuttaminen Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmän tietoihin

Euroopan poliisivirasto antaa Euroopan poliisiviraston tietojärjestelmästä tiedot tarkastamista varten. Tätä tarkoittava pyyntö on esitettävä poliisilaitokselle, joka saattaa asian viipymättä Euroopan poliisiviraston käsiteltäväksi. Poliisilaitoksen on ilmoitettava pyynnön tehneelle henkilölle, että Euroopan poliisivirasto vastaa hänelle suoraan.

Jokaisella on lisäksi oikeus pyytää Euroopan poliisiviraston yhteistä valvontaviranomaista varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen kerääminen, tallettaminen, käsittely ja käyttö Euroopan poliisivirastossa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein. Tätä tarkoittava pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle tai poliisilaitokselle, jonka on saatettava asia viipymättä Euroopan poliisiviraston yhteisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus-

Naantalissa 22 päivänä heinäkuuta 2011

pyyntö ja 3 momentissa tarkoitettu poliisilaitokselle esitettävä varmistuspyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle, ja samalla pyynnön esittäjän on todistettava henkilöllisyytensä.

47 §

Tarkastusoikeuden toteuttaminen Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämän tiedoston tietoihin

Jokaisella on oikeus pyytää Schengenin yleissopimuksen 115 artiklassa tarkoitettua valvontaviranomaista varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen kerääminen, tallettaminen, käsittely ja käyttö Schengenin tietojärjestelmän teknisen tuen yksikön ylläpitämässä tiedostossa tapahtuu lainmukaisesti ja oikein. Tätä tarkoittava pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle tai poliisilaitokselle. Poliisilaitokselle esitetty varmistuspyyntö on poliisin viipymättä toimitettava tietosuojavaltuutetulle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poliisilaitokselle esitettävä varmistuspyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle, ja pyynnön esittäjän on samalla todistettava henkilöllisyytensä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2014.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Päivi Räsänen*